

KIRJUTA MEILE

Toimetaja: Ülo Toomsalu

Viipekeelte põhilised erinevused on viipevaras

Imelises Teaduses nr 10/2013 kirjutasite rubriigis "Küsi meilt", et eri maade viipekeel on erinev. Kas Eestis kasutatav viipekeel erineb väga palju teiste maade omast ja kas siin elavad eestlased ja vene-lased kasutavad ühesugust viipe-keelt?

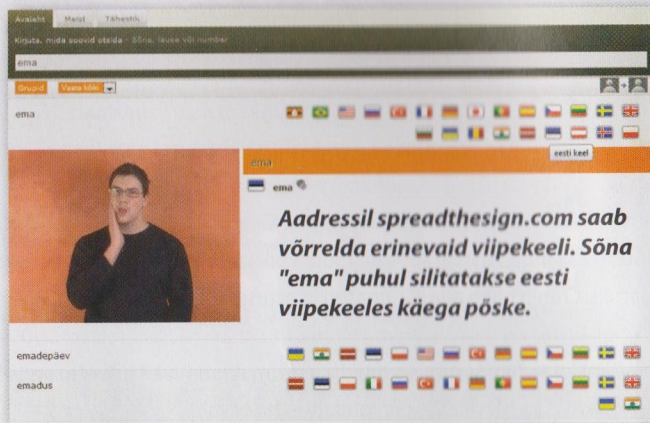
Vastab leksikograaf ja viipe-keele tõlk Liivi Hollmann: "Visuaalsete keeltena on eri maade viipekeelte grammatiline ülesehitus tihti üsna sarnane, allu-des eelkõige visuaalsuse reegli-

tele – grammatiliste suhete väl-jendamiseks kasutatakse ruumi-paigutust, rollivahetust, osuta-mist ruumis ning viibete suuna, liigutuse iseloomu ja intensiivsuse moduleerimist.

Rohkem esineb erinevusi viipe-keelte viipevaras. Erinevused ei ole keelde hiljem sünenenud, vaid need on olemas juba keelte tekkimisest peale – ka viipekee-led on loomulikult tekkinud ja arenenud keeled ja erinevates kurtide kogukondades on sündi-nud erinevad viipekeeled. Ka

LUGEJAD KOMMENTEERIVAD

Sellelt leheküljelt saad vaadata Imelise Teaduse lugejate kommentaare. Saada sinagi oma arvamus kysi@imelineteadus.ee.

viipekeelte hulgas on olemas sugulaskeeled ja keeled, mis on üksteist vähemalt mingil perioodil tugevasti mõjutanud. Uurimuste tulemused näitavad, et eesti viipekeelt võib pidada vene viipekeelele väga lähedaseks keeleks, mis omakorda on väga oluliselt mõjutatud prantsuse ja ameerika viipekeelest.

Eri riikide viipekeelte kõnele-jatel on võimalik teineteisest aru

saada, kui nad oma suhtlemist kohandavad ning selles panto-miimi elemente kasutavad või kui nad teineteise viipekeelt na-tukenegi valdavad ja kasutavad viipeid, mis on mõlemas viipe-keeles ühtmoodi mõistetavad.

Vene kurtide peres kasvavad lapsed õpivad üldjuhul oma pe-res kasutama vene viipekeelt, koolis aga ilmselt õpivad ära eesti viipekeele. Viipekeele kuju-

nemise määrab kurtide kogu-kond, kus keel tekib ja areneb, ümbritseval keelel ja kultuuri-ruumil on kindlasti ka oma mõju sellele. Aga kindlasti ei ole viipe-keel tehniliselt loodud süsteem mingi suulise keele nähtavaks tegemiseks."

Täiendab Eesti Kurtide Lii-du juhatus aseesimees Maret Õun: "Eestis elavad ka Eestis sündinud vene kurdid, kes on õppinud NSV Liidu ajal Leni-ngradi ja Pihkva koolides ja val-davad vene viipekeelt. Meil on vene, läti, leedu viipekeelt viipe-laid kurte ja rahvusvahelist viip-lemist kasutavaid kurte (siin elab üks hispaania kurt). Suht-luskeeleks on eesti viipekeel eesti kurtidega kohtumisel.

Huvitav näide on üks vene mees, kes viipleb vabalt eesti viipe-keeles. Kuid kui ta on purjus, siis viipleb vene viipekeeles."